

„Egyszer volt, hol nem volt...”

Így kezdődnek a mesék. Ezzel a kedves, biztosságot adó mondattal. Vajon mitől ilyen varázslatosak ezek a szavak? Miért érintenek meg bennünket akkor is, ha rég elvesztettük a kapcsolatunkat a mesék világával?

Nem könnyű válaszolni ezekre a kérdésekre, mert sokféle érzést hívhat elő ez az „egyszer volt...”. Elsősorban érzéseit és élményeit annak a gyermekkorának, amelyet felnövekedvén el kellett hagynunk.

A gyermekkor varázslatosan világítja be az ember egész életét, emlékként őrzünk csodálatos töredékeket. Ezen csillogó emlékeink egyikei lehetnek a mesék.

A mese sokrétű, gazdag, mély értelmű. Követeik úgy kínálnak a gyermekeinknek megoldásokat az életben való eligazodáshoz, hogy azok kimondatlanok maradnak. Gyermekeink képzeletén múlik, hogy tartalmait hogyan vonatkoztatják magukra.

A mesék a helyzeteket leegyszerűsítik, alakjaik világosan megrajzoltak, akikkel átélnek minden veszélyt, fáradtságot, bonyodalmat, miközben teljes bizonyosságban vannak afelől, hogy végül minden jóra fordul. Gyermekeink szimpatizálnak a jókkal, a gonoszok pedig megkapják méltó büntetésüket.

A mese fejleszti fantáziájukat, képi látásukat, szórakoztat, átélhetik hőseikkel az örömet, veszélyt, hisz Ők is a mese részévé váltak.

„ Mesélsz nekem?”

Melyik kisgyermek ne kérdezte volna ezt tőlünk, amikor játékát abbahagyva a felnőttet kereste. S mi anyák, apák, nagyszülők, nevelők megérezzük- e, hogy nemcsak egy kedves időtöltésre vágnak, hanem a lelki táplálék igényéről van szó, mint amilyen testük helyes táplálása is?

A mese gyermekeink számára elsősorban érzelmi kapaszkodót jelent, amellyel a „ kicsi” a „ felnőtt” közelségét keresi és várja. A közös mesélés kellemes időtöltés, amely elfeledteti a hétköznapi gondokat, megnyugtat, közelebb hozza egymáshoz a családtagokat. A mesélés olyan interakció gyermekeink, és köztünk felnőttek között, ahol elsősorban nem a tartalom, hanem a mesélés rituáléjában van a hangsúly.

Lázár Ervin szerint: *„A gyermek és a neki mesélő szülő között olyan kapcsolat teremődik meg, amely nélkül nem érdemes élni, és azt a szülőt, aki nem tudja, hogy milyen fontos ez, rá kellene kényszeríteni arra, hogy meséljen a gyermekének.”*

Azokban a családokban, ahol még jelentős a beszélgetések szerepe, ahol a szülők még mesélnek gyermekeiknek, megtanulják másként értelmezni a történeteket, másként átélni a velük történő eseményeket.

Miért éppen a mesék?

A mese a közösen átélt élmények megléte mellett segíti gyermekeink szókincsének bővülését, és biztosítja a magyar nyelv grammatikai szabályainak megfelelően annak gyakorlását. Egy-egy szó csak 40-50 meghallás után válik passzív szókinccsé, aktivizálásához még több szükséges. Ebben segítenek a mesék: különböző szituációk, fordulatok, cselekmények, szereplők jellemi gazdagítják kifejezőkészségüket. Soha nem „ tanul” többet a gyermek, mint ezekben az években. Az életkoruknak megfelelő mesék, versek, elbeszélések, dalok, mondókák elősegítik testi-lelki fejlődésüket, színesítik képzeletüket, gazdagítják elsődleges tevékenységüket a játékot.

Mit meséljünk?

Kezdetben olyan meséket célszerű mondanunk gyermekeinknek, ahol az események egymásutániséga jól követhető, a történetek a kicsik számára befogadhatóak, hőseik közel állnak hozzájuk (láncmesék, állatmesék..). Később a több helyszínen játszódó, több szálon futó történeteket is mesélhetünk, s a nagyobbak már szívesen alakítják a róluk szóló történeteket is (magyar népmesék, elbeszélések...).

Nagyon fontosak a közösen kitalált történetek, ahol a szülők és a gyermekek közösen szövögethetik az eseményeket, választhatják ki a mese szereplőit is. Ilyenkor a gyermekeink számára fontos helyzeteket „mesélhetjük” el, úgy mintha az „mással” történt volna meg.

A mesemondást soha ne siessük el, hogy gyermekeink is el tudjanak mélyedni benne, képteremtő ereje által ki tudják alakítani a mese képzeletbeli világát. Fontos, hogy mi felnőttek is szeressük a meséket, tudjunk elmélyedni annak varázslatos világában, hogy hitelesen át tudjuk adni azok mondanivalóját, hangulatát.

A meséket fejből, képeskönyvekből, mesekönyvekből mondhatjuk el gyermekeinknek, egy a fontos: meséljünk, meséljünk, meséljünk!

A családi környezet meghatározó lesz gyermekeink további életében a könyvek világához vezető úton. Mai kultúránkban a televízió és a számítógép erős versenytársa lett a mesemondásnak, ezért napjainkban egyre több kisgyermek csak ritkán, többnyire csak az óvodában hallgat „élő” mesét. Ezért bízassuk a környezetünkben lévő kisgyermek szüleit a mindennapi mesemondásra.

Az óvodáskorú gyermek élete akkor gazdagodik, ha képzelőereje tágul, ha intellektusa, kommunikációs készsége fejlődik, ha képes érzelmeiben eligazodni és problémájára megoldást találni.

Ebben támogatóink a MESÉK , ne múljon el nap MESE nélkül!

Dégi Zoltánné

*Nyelv-és beszédfejlesztő pedagógus
SZ.V.Ó. E.P.SZ.*